

Zlatoporočenca Peter in Amalija Pavlec iz Jarenine sta že 40 let naročnika »Slov. gospodarja«.

Slovenska Krajina.

Turnišče. Končno se je le uredilo vprašanje našega kraja Turnišče, če spada k trgu ali k vasi. »Službeni list« dravske banovine prinaša to uvrstitve kraja Turnišče z dne 25. maja t. l., da je na podstavi čl. 1 in 2 zakona o imenih krajev odredil minister za notranje posle z odločbo od 19. aprila 1935 III. št. 5969, da se mora kraj Turnišče v dolnjelendavskem srezu v dravski banovini, ki je bil v matico krajevnih imen po pomoti vpisan in smatran za trg, smatrati za vas. Ta odločba notranjega ministra je precej dobro odjeknila med nami, ker se bo končno uredilo s to rešitvijo tudi vprašanje zgradarine, ki smo jo morali dosedaj plačevati. Velikokrat se je o tem govorilo med nami in se skušalo to vprašanje urediti. Ni se vedelo do te odredbe, ali bi se naj k plačevanju zgradarine pritegnilo tudi one vasi, ki so po komasaciji občin pripadle pod upravo turniške občine, ker Turnišče kot tako ni bilo obvezno plačevati zgradarine samo. Sedaj se bo to vse uredilo in veseli nas, da se je ta delikatna zadeva vendarle končno veljavno uredila, in pričakujemo, da bo davčna uprava v Lendavi sedaj brisala tudi zgradarino vsem posestnikom neobrnitnikom. — Če kdo gre skozi našo vas, mu padejo takoj v oči gnezda štrkelj ali štrkov na dimnikih, saj so v gostih pri nas štrki v večjem številu. Zanimivo je opazovati te dolgonoge in dolgo-kljunaste ptice, ki izgledajo s svojim črnim

pasom na krilih kakor kaki gentlemani med ptiči. Njihovi sprehodi po travnikih so jako zanimivi, ker se zde človeku, kakor bi štrki ob nabiranju hrane zelo globoko premišljevali. Ljudje jih zelo čislajo, saj pravijo, da so čuvarji hiš pred ognjem. — Dne 6. junija se je vršil živinski in k amarski sejem. Ljudi je še nekaj bilo, tudi živine, toda posebnih kupčij ni bilo. — Naši travniki se zde dokaj do-

bri. Sicer pa letos ne primanjkuje vlage, le premalo toplih dni je še bilo, da bi se trava bujno razrastla. Sicer bo pa kmalu nastopila košnja. Prejšnja leta ob tem času so ljudje že zelo kosili. Letos pa je vse nekam bolj zamudno. Upajmo, da bo letos zadostna množina sena spravljenega v hleve in skednje, da ne bo zopet naglega pomanjkanja na zgodnjo spomlad.

Ruska mladina na razpolju.

Jaroslavskij, poglavar ruskih brezbožnikov v Moskvi, pozivlja sovjetsko javnost na odločnejši boj zoper vero. V svojem proglasu izjavlja, da brezbožniki hočejo zažgati vse cerkve sveta, da nastane iz njih en sam plamen... podreti hočejo vse ječe... In glasilo komunistične internacionale »Pravda« piše, da je njen zadnji cilj še vedno svetovna revolucija.

Toda nobena juha se ne pojé tako vroča kot se skuha. To velja tudi za boljševike. Ko je bil angleški minister Eden v Moskvi, smo čitali o zagotovitvi sovjetske vlade, da komunistična internacionala ne bo agitirala v Angliji. In »Rusij golega« z dne 28. aprila poroča iz Pariza, da bo sovjetska vlada tudi ugodila zahtevi Francije in ne bo več podpirala komunistične propagande. Seve sovjeti ne bodo tega držali, a vidi se le, da jim ne gre vse po volji.

Najhujša nepravilica pa zadeva sovjete doma v Rusiji. Mladina, vzgojena po boljševiških načelih, namesto da bi postala svetla nada sovjetske oblasti, prehaja polagoma, a gotovo v tabor, ki je sovražen komunizmu. Med mladino so se vgnezdile tajne, protiboljševiške organizacije. Pod zunanjo strankarsko organizacijo se skriva sovraštvo do sovjetske oblasti. Krivdo tega pojava valijo sovjetski oblastniki na starše, na vzgojo, na komsomola in na razrednega vruga.

»Pravda« piše v uvodnem članku med drugim: »Pri nas smo začeli padati v same skrajnosti. Svoboda, polnopravnost mladine doma, v šoli in na ulici so začeli v celi vrsti slučajev razumovati kot pravico za razuzdanost, svojeglavnost in nekaznivost mladih prestopnikov... In ljudje zle volje, razredni sovražniki, so začeli izrabljati mladino za svoje protirevolucionarne in protigospodarske namene in podžigati njih strasti, tako da so iz otrok, 13 do 15 let starih, postali hudodelci! V komsomolskih organizacijah smo na zadnje vzgojili ali protirevolucionarje ali hudodelce, le sovjetski oblasti zveste mladine ne.«

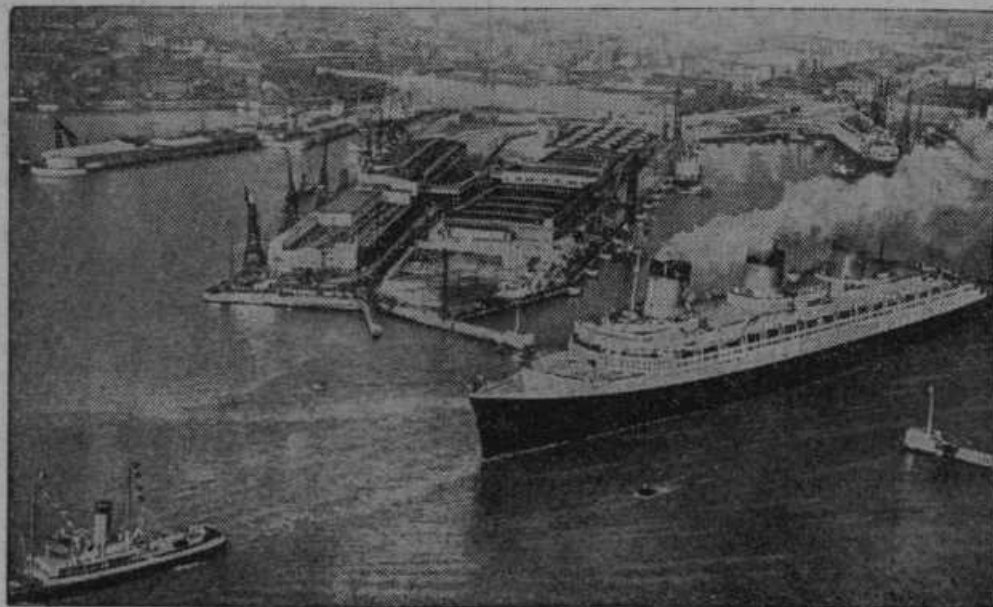
Tako toži »Pravda«. Kakor sklepamo iz besed imenovanega lista, je sovjetska mladina dvojne vrste. Tisti, katerim so poleg boljševiške vzgoje vcepili starši ali drugi ljudje v srce nekaj verskega čuta, so protirevolucionarji, to je sovražni sovjetski oblasti, tisti pa,

Bodoči angleški obrambni minister W. Churchill.

Novo podružno cerkev bodo zgradili na Gornji Rečici pri Laškem. Svetišče bo posvečeno sv. Antonu, patronu svetniškega Slomškega. Kmetje so že pripeljali za mično zgradbo kamenje.

Največja in najhitrejša francoska ladja »Normandie« ob prihodu v Njujork.

ki so vzgojeni le po boljševiških načelih brez vsakega verskega čuta, so hudo delci, tatovi in vobče ničvredneži. Izvedeli pa smo tudi od druge strani, da je precejšen del sovjetske mladine vren. Posebno živahno se gibljejo protirevolucionarji v Sibiriji. To že tudi g. Stalin jemlje na znanje. Kako se bode stvar razvijala dalje, bo nam že pokazala bližnja bodočnost. A. K.

St. Ilj pri Velenju. Prihodnje nedelje dne 16. junija pripravila naša delovna skupina FKA celodnevno prireditev z izbranim sporedom. Ob 9. uri dopoldne bo slovesna blagoslovitev novega fantovskega praporja in sveto opravilo. Ob pol 11. uri se začne dekanjski tečaj KA za fante v društveni dvorani. Na tečaju bosta govorila dva govornika iz Maribora. Ob dveh bo popoldanska služba božja in potem gledališka predstava s petjem in govorom. Tokrat bomo videli na odru priljubljeno burko o jezličnem dohtarju. Vsled obsežnih priprav in pestrega sporeda vzbujajo nedeljska prireditve že sedaj mnogo zanimanja daleč na okrog. Vsi dobromisleči dobrodošli!

Fantje gornjegrajske dekanije! V nedeljo dne 19. junija bo Vaš dan! V Nazarju se bo vršil ta dan tabor FKA, na katerega bodo prišli vsi dobri in zavedni fantje iz cele dekanije. Ob desetih bo v župnijski cerkvi sveto opravilo. Po maši pa bo zunaj cerkve cerkveno zborovanje KA, na katerem govorita dva gospoda govornika iz Maribora. Pridite! Navdušili se bomo za vzore lepega krščanskega življenja, zlasti za sv. Evharistijo, ki naj bo odslej središče našega življenja!

Sv. Bolenk pri Središču. V nedeljo dne 16. junija, ob treh popoldne, bo yprizorilo društvo »Krščanska šola« v bolenski šoli dve igri in sicer: »Prodane žrtve« v treh dejanjih in »Pravica se je izkazala« v treh dejanjih. Nstopnina: 4 in 2 Din. K mnogoštevilni udeležbi iskreno vabi odbor.

Zračni napadi v primeru vojne.

Znani holandski letalski graditelj Fokker je v nekem razgovoru podal

svoje mnenje o letalski vojni bodočnosti. Ta vojna ne stoji neposredno pred nami, vendar pa njene možnosti ni zavračati.

Današnja velemesta niso zmožna, da bi se ubranila z vsemi pripomočki moderne tehnike opremljenih zračnih letal. To so pokazali zračni manevri v zadnjih letih z vso jasnostjo. Zračni napadi se bodo v bodoči vojni izvršili z bliskovito naglico. Za napadalca bodo obenem vojna napoved, kajti ne bo več mogoče izmenjavati not in vršiti večdnevni mobilizacij. Tisti bo imel prednost, ki si bo z nepričakovanim napadom zagotovil uspeh in uničil nasprotnikova gospodarska in tovarniška središča, preden se bo izvedla potrebna obramba v celem obsegu. Težnja bo ta, da se važne vojaške naprave, kakor tudi važne tovarniške točke vojnih predmetov uničijo po zračnem brodovju z zažigalnimi in razstreljivimi bombami.

Ti zračni napadi se bodo usmerjali tudi proti civilnemu prebivalstvu, povzročali bodo strah in z uničevanjem železniških prog in cest onemogočali prehrano velemest. Kdor prej pride, prej melje, je geslo vseh zračnih strategov. Navzlic vsem obrambnim pripomočkom je nevarnost, da se v meglelem vremenu ali v noči približanje velikega zračnega brodovja ne bo dalo preprečiti. Po bombardiranju kakšnega velemesta z brodovjem kakšnih 300 letal ne bodo imeli gasilci nobene možnosti več, da bi pogasili neštnevilne požare.

Učinek plinskih napadov pa močno pretiravajo. Ta učinek je namreč preveč odvisen od najrazličnejših meteoroloških elementov. Veter, temperatura in vlaga je treba natančno upoštevati, če hočemo, da bodo plini, ki so vendar večinoma težji od zraka, razvili vso svojo silo. Kakor znano, zadostuje kratek dež, da napravi tudi največjo množino plina v najkrajšem času neškodljivo.

Cirilova knjigarna

v Mariboru

prilporeča gg. duhovnikom:

Hättenschwiler: Herz Jesu-Predigten, broš. Din 60.—

Hättenschwiler: Der Mann nach dem Herzen Jesu, pridige za može, broš. Din 44.—

Hättenschwiler: Die Liebe des Herzens Jesu, kratke pridige o Srcu Jezusovem, broš. Din 44.—

Dr. Josef Weingartner: Kurze Katechismus-Predigten, kart. Din 36.—

Tissot: Das innerliche Leben, kart. Din 50.—

Kühnel: Vom Geheimnis Gottes in uns, vez. Din 70.—

P. Rochus Schamoni: Gottestrost in schwerer Zeit, 3 deli, kart. Din 188.—

Veliko vlogo pripisuje Fokker materialnim težavam, ki bi se pokazale že prav kmalu po izbruhu zračne vojne. Tudi vprašanje nadomestila za vodjo letal bi stopilo kmalu z vso težo v ospredje. Uničena letala bi se ne dala kmalu nadomestiti, ker bi nasprotnik izdelovalnice seveda trajno napadal, tako da bi nastale večje obratne izgube. Odločilno vprašanje ni to, kolikole letal ima kakšna država, temveč kakšna je njih borbeno vrednost, in kako hitro bi se dali uničiti parati nadomestiti. Pri tem je upoštevati, da so moderni aparati zelo komplicirani in njih instrumenti zelo občutljivi.

Sirite „Slov. gospodarja!“

Plug — neznano poljedelsko orodje.

Razskovalci, ki so prepotovali osrednjo Afriko, poročajo, da je tam plug povsem neznan poljsko orodje. Tamkaj prekopljejo ženske zemljo za setev z motikami.

Mravlje,

ki se ne morejo same hraniti. Ob veletoku Amaçonas v Braziliji živi vrsta mravelj, ki se ne more sama hraniti. Celjosti teh mravelj so prirojene samo za orožje in ne za zgriženje hrane. Amaçonske mravlje bi takorekoč poginile pri pogrnjenih mizah, ako bi jih ne hranile tovarnišice.

Čudno otočje.

K skupini Falkland-otokov spada 100 oto-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

V omenjenih trsnicah, v deželni in državni, so se učili Pišečani vzgajanja nove trte na ameriški podlagi. Iz teh dveh vinorejskih šol so si nasadili vse svoje številne sedanje vinograde.

Vsi starokopitneži in neverni Tomaži so gledali začudeno, ko so novi nasadi obrodili prvič. Grozdi so bili veliki kakor literške steklenice.

Nova trta v začetku ni bila toliko zasledovana od raznih škodljivcev kakor danes. Zadostovalo je dvakratno škropljenje. Težavno je bilo skraja škropljenje, ker si ljudje niso mogli nabaviti radi pomanjkanja denarja škropilnic.

Pomagali so si na ta način, da so si napravili galično brozgo v velikem svinjskem piskru. Iz loncev so škropili z borovimi vejicami.

Pretežna večina vinogradov je bila obnovljena na ta način, da so si vzgajali osobito revnejši divjake

23

sami in cepili v zeleno. Na kako sortiranje niso mogli in tudi niso utegnili misliti. Vsak je cepil ono vrsto, katero je najlažje dobil in radi tega je nastal miš-maš vrst, nad katerim se hujuje mlajši svet radi nepoznanja zgodovine prvih novih nasadov.

Glede prvega ameriškega vina so trdili ljudje, da ni tako močno, kakor je bilo od stare trte. To je bila mogoče istina, ker je amerikanka preveč rodila.

Starejši očanci so prerokovali, da ne bo nobeden dolgo živel, ki bo pil amerikanca, in to radi strupene galice ne, ki se je držala jagod ter pecljev, in radi žvepljanja sodov.

Nepopisno je bil vesel novega vina mlajši in najprednejši svet.

Prvi rodeči nasadi so bili bolj neznatni, bilo jih je malo in novo vino je bilo drago ter iskano. Posestniki prvih nasadov so si opomogli naglo iz obupne gospodarske krize.

Šele pri poskusu nove kaplje je zavrelo po spodnjih krajih navdušenje za ameriške nasade. Nikoli poprej in ne pozneje niso bili ljudje tako pridni, kakor pri rigolanju ter zasajanju prvih novih vino-

Odprta noč in dan so groba vrata

Kamnica pri Mariboru. V petek dne 31. maja smo spremili k zadnjemu počitku iz mrtvašnice mariborske javne bolnice zemeljske ostanke dne 27. maja na neki stavbi na tragičen način ponesrečenega tesarja ter posestnika iz Bresternice Jakoba Kajzerja, ki je zapustil globoko žalujočo vdovo s šestimi neprekrbljenimi otroci ter od žalosti potrto mater. Ob njegovi smrti žalujejo za njim še dva brata ter dve sestre. Kako priljubljen je bil pokojnik med svojimi znanci in prijatelji, je dokazal njegov pogreb, ki ga je vodil bivši kamniški kaplan g. dr. Anton Trstenjak, sedaj veroučitelj v Mariboru, ki je imel prisrčen nagovor. Pevci, njegovi prijatelji iz Kamnice, so mu zapeli žalostinko ob odprtem grobu. Rajnemu večni pokoj, preostalom naše sožalje!

Sv. Rupert v Slov. goricah. V zadnjem času smo imeli dva pogreba. V Spodnji Voličini je preminula čez 80 let stara Muršakova babica, oziroma mati g. župana Muršaka. Veličasten pogreb je pričal o njeni priljubljenosti. Drugi slučaj pa je bil žrtve letošnjega kopanja v Pesnici, in sicer Ivan Stuber v Gradensaku, komaj 15 let star. Obema kličemo: Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Rupert v Slov. goricah. V dno duše nas je pretresla novica dne 27. maja, ko nam je naš veliki ruperčki zvon oznanil žalostni konec mladeniča Marijinega vrtca Ivana Študer. Zjutraj je še bil pri procesiji zdrav in vesel. Čez dobre štiri ure pa je postal pri kopanju žrtve Pesnice. Zašel je v vrtinec, ki se iz njega ni mogel več rešiti. Rajni je bil zvest Marijin otrok, star 16 let. Pogreb se je vršil na Križevu, kakršnega ljudje ne pomnijo pri tako mladem fantu, kakor je bil naš Ivan. Velikanska množica se je pomikala proti pokopališču. G. kaplan Jožef Klemenc se je rajnega spominjal v prisrčnem nagovoru. Na pokopališču pri odprtem grobu je spregovoril poslovilne besede g. učitelj Grögl, potem fant Marijinega vrtca Čeh in Selc. Pevci so mu

zapeli pod vodstvom g. kaplana lepo žalostinko, nato še njegovi součenci in součanke. Nobeno oko tistih, ki so prisostvovali pogrebu, ni ostalo suho. Vsi srčno sočustvujejo s starši in sestrama radi prebriske izgube. Starši s sestrama kakor tudi sorodniki se vsem iskreno zahvaljujejo, predvsem g. kaplanu in prosijo obenem molitve za večni pokoj pokojnega mladeniča. Ti pa, dragi Ivan, počivaj v miru!

Ključarovi pri Veliki Nedelji. V torek dne 28. maja je nenadoma v ključarovski kapelici Lurške Matere božje zvonček naznanil tužno vest, da je za vselej zatisnil trudne oči, previden s sv. zakramenti, zgleden kmet Rudolf Jožef v 74. letu svoje starosti. Bolehal je dalje časa na težki želodčni bolezni, zamanj iskajoč pomoči v ormoški in mariborski bolnici. Bil je mož, ki so ga dčile vse vrline pravega slovenskega kmeta, pri vseh priljubljen, kar je dokazal na Križevu njegov veličasten pogreb. Bil je dolgo let naročen na Mohorjeve knjige in na »Slovenskega gospodarja«. Svoje otroke je vzgojil v pravem krščanskem duhu, katerih eden sin in dve hčerki so v vzornem domačem gospodarstvu, tri hčerke so poročene z uglednimi moži, najmlajši sin Ivan pa študira na ljubljanskem vseučilišču. Rajnemu plemenitemu možu želimo srečno večnost! Njegovi ženi, sinovoma in hčerkam pa naše sožalje!

Novaštitca pri Gornjemgradu. Vsem, ki ste jo poznali, saj vas je toliko bilo, žalostni sporočamo, da je Faletova mati doirpela. Doživela je 60 let in čez, ko se je z majami še ona poslovila, kakor odhajajo vse kmečke naše matere, tiho in mirno, da se ne bi otroci jokali. Hudo nam je bilo, ko je v celoletni bolezni dogorevala med nami, udana vsa in pripravljena, in kakor vedno, nas še sedaj v težkih dneh vzpodbujala, sama tolažbe potrebna. Bodrilnih besed in razumevaločega srca njenega bomo težko pogrešali vsi, ki hodimo mi-

mo prijaznega doma ob cesti vsak dan. Z ostalo edinko globoko čutimo, pa njo in sebe tolažimo z vero, ki je edina delala močno tudi pokojno in s spoznanjem, da svetopisemske velike žene še danes med nami žive.

Mrtvi fotografirajo morilce.

V avtomobilu.

30 milj od Čikage v Severni Ameriki je naletel motociklist na strašno najdbo. Na samotni cesti je stal avtomobil, ki je bil povsem izgorel. Ob volanu je slonelo zogljenelo moško truplo.

Ko je preiskala policija voz in mrtveca, je odkrila, da je bila obleka umorjenega polita s petrolejem. Nikakor pa niso mogli dognati, kedo in zakaj bi bil umoril Riharda Marvela. Šlo je namreč za sina pred enim letom umrlega bogataša. Ob najdbi je imel umorjeni na prstih dragocene prstane, zlato uro pri sebi in listnico so našli v vozu. V tem slučaju nikakor ni šlo za roparski umor. Zadeva je postajala vedno bolj skrivnostna.

Minul je en dan za drugim, ne da bi bil posvetil le en žarek razjasnitve v zagonetko. Natančno so izprašali slugo in drugo služinčad rajnega. Vsi so pričali, da se je podal njihov gospodar sam na pot.

Policiji ni preostalo drugega, kakor da je še enkrat prav natančno preiskala vsebino avtomobila. To se je zgodilo štiri dni za tem, ko je našel motociklist umorjenega. Šele sedaj se je rodila detektivom misel, da so pregledali pokojnikov fotografski aparat. Marvel je imel navado, da je vse foto-

gradov, ki so rasli liki gobe po dežju. Praprotni, trnje in razno po trtni kugi bujno razraslo robidovje se je moralo umakniti trebežnici ter krampu. Rigolači se niso lotili premetavanja zemlje samo tamkaj, kjer so bili stari vinogradi. Ne! Z vsakega količkaj prikladnega grička ter holma, kjer so bile hoste, so te morale zginiti, da so napravile prostor novim nasadom.

V taistih prvih in preveč hlastajočih časih je bilo ustvarjenih premnogo neugodnih in naravnost neprikladnih vinogradnih leg, katere so morali pozneje opustiti.

Pri rigolanju so pomagali tudi hrvaški Zagorci, ki ne prej in niti pozneje niso potočili toliko potnih srag, nego pri obnovi štajerskih vinogradov ob Sotli. Hrvate je tudi že napadala trtna uš in radi tega so bili radovedni, kako se bo obnesla ameriška obnova. Od štajercer so se učili in so pozneje tudi oni obnovili po tem receptu svoje uničene vinogradne nasade.

Kakor rečen, vsi postopači in lenuhi so se lotili z vsemi močmi za nekaj let po spodnjih krajih težkega dela popolne in res povsem nove in temeljite obnove vinogradov. Pri prenavljanju je bilo dovolj

zaposlitve v vseh letnih časih. Rigolači, kopači, cepljači, škropilci itd., vsi so lepo zaslužili, le mnogo premalo jih je bilo.

Velika napaka pri prenavljanem obnavljanju je bila tudi ta, da so v toliko in toliko vinogradih rigolili preplitvo.

V zimskem času je nekatere dneve pokalo po Obsotlski dolini z gričev ter bregov, kakor bobneči ogenj med svetovno vojno. Pod zemljo se skrivajoče skalovje je bilo treba navrtati ter ga razstreliti, kar sicer ni bil lahek, pač pa vesel opravek.

Lepo so zaslužili v taistih časih sodarji, tesarji in zidarji. Vinogradniki niso obnavljali le vinogradov, ampak tudi vinsko posodo in si naročali tudi novo, saj je ameriškanec rodil, kakor bi nametal grozdje na trs. Sodarji so veliko zaslužili, so bili zelo zelo iskani, delali so pri najboljši hrani in so postali celo ošabni gospodje, katere je bilo treba vabiti ter prositi kakor male bogove, da so prišli v štero.

Tesarji so delali brajde, obnavljali preše ter tekom let propadle hrame.

Novi vinogradniki si niso več stavili toliko lesenih hramov, pač pa zidanice. Zidarji so bili s polno

kov. Na tem otočju ni nobene železnice, nobene avtobusa, nobene cestne železnice in od 365 dni v letu dežuje 250 dni.

Dolgost brade in mustač.

Leta 1902 je umrl v mestu Tours na francoskem Julij Dumont, ki je imel 3.65 m dolgo brado. Drugi Francoz, Louis Coulon, je posedal 3.30 m dolgo brado in mustače, kojih vsak konec je bil poldrugi m dolg.

Mesto z najdaljšim imenom.

Najdaljše ime ima braziljansko pristanišče Bahia, ki se celo glasi: »São Salvador da Bahia de Todos os Santos« (sveti Zveličar ob najsvetejšem zalivu). Bahia je bil ne-